

Landbrugsstyrelsen – EU & projekt
Sendt på: eu&projekt@lbst.dk
j.nr. 23-223205-000025

13-12-2023

Dansk Skovforenings hørings svar vedr. skovrejsningsbekendtgørelse og -vejledning 2024-2025

Dansk Skovforening takker for muligheden for at komme med bemærkninger til skovrejsningsbekendtgørelsen for 2024 /2025 og tilhørende vejledning.

Det er positivt, at der i 2024 er afsat 90 mio. kr. til ordningen for privat skovrejsning. Der har de senere år ikke været afløb for de afsatte midler. Det skyldes flere faktorer, herunder kampen om arealer til andre formål som fx solceller, usikkerhed om kommende CO₂-afgift for landbruget, langsomme sagsbehandling, andre mere økonomisk attraktive ordninger mv. En af de væsentligste faktorer er dog, at de nuværende tilskudssatser til privat skovrejsning er for lave. Fastholdes tilskudsniveauet i de to år, bekendtgørelsen strækker sig over, vil det efter Dansk Skovforenings skøn føre til ringe afløb på ordningen.

Der har været igangsat en barriereanalyse for skovrejsning under Miljøministeriet som baggrund for arbejdet med regeringens skovplan. Resultatet heraf foreligger endnu ikke, men vi forventer, at Landbrugsstyrelsen vil bruge de indsamlede erfaringer herfra som baggrund for at udvikle ordningen og forsat vil inddrage Dansk Skovforening i arbejdet for at gøre ordningen mere attraktiv, herunder se på, om der er nye/andre muligheder under EU's nye CAP-forordning.

Skovrejsningsordningens ændrede afsøgningsfrist ligger i planteperioden og betyder, at skovrejsningskonsulenterne vil være nødsaget til forberede projektansøgninger i halvåret forud for åbning af ansøgningsperiode. Det er på den baggrund positivt, at bekendtgørelsen gælder i både 2024 og 2025, hvilket giver den forudsigelighed, der er nødvendig for, at 2025-ansøgningerne kan forberedes før åbning af ansøgningsrunden 2025.

Dansk Skovforening skal anmode om, at arbejdet med næste bekendtgørelse opstartes i så god tid, at den vil være klar et halvår, før ansøgningsrunden åbner.

Selvom ordningen i store træk er enslydende med seneste års ordning, har Dansk Skovforening i det følgende en række bemærkninger til bekendtgørelsen og vejledningen, som, vi håber, kan bidrage til at gøre ordningen tydeligere og mere attraktiv.

Prioritering

I § 7 tildeles ansøgningerne prioriteringspoint efter indfrielse af ordningens formål. I de seneste par år har ordningen være så lidt søgt, at prioritering blandt ansøgningerne ikke er kommet på tale. Dansk Skovforening vurderer, at det i høj grad hænger sammen med støttesatserne, samt at støtte til

skovrejsning under landbrugsstyrelsen opleves som mere besværlig og bureaukratisk end andre ordninger på markedet – bl.a. grundet lange ventetider på udbetaling af tilskud.

Det fremgår af udkastet til prioritering i § 7 stk. 2-4, at der vil blive prioriteret inden for deloplande, hvis der er søgt om mere end kvælstofindsatsbehovet, uanset at der er søgt for færre penge, end der er afsat i ordningen. Det virker til, at ordningen således udelukkende fokuseres som kvælstofreducerende tiltag og ikke prioriterer skovrejsning, som beskytter drikkevandsressourcer eller binder kulstof, hvilket ellers fremgår af CAP-strategiplanen. I vejledningens afsnit 4.6 om prioritering henvises forsat til prioritering efter bekendtgørelsens bilag 1, der også medtager drikkevandsressourcer og kulstofbinding, men der findes ikke et bilag 1 i udkastet til bekendtgørelsen, og der henvises heller ikke hertil i bekendtgørelsens § 7 om prioritering. Fra Dansk Skovforening finder vi det ærgerligt med denne begrænsning, da det potentielt yderligere begrænser afløb af de afsatte midler.

Tilskudssatser

Dansk Skovforening håber, at der med genbesøg af Landbrugsaftalen vil være basis for at hæve støttesatserne. Vi vurderer, at det bliver nødvendigt, hvis der ønskes fuldt afløb på ordningen.

Utilstrækkeligheden i standardpriserne til privat skovrejsning illustreres meget godt af de priser, der er fremkommet ved udregningen af referencepriser til brug for kommunerne. Det kan fx undre, at tilskuddet til privat skovrejsning til anlæg og pleje af nål udgør 16.000 kr./ha, mens kommunernes referenceomkostninger til anlæg af nål sættes til 29.980 kr. – altså tæt på det dobbelte beløb.

På samme vis er der en markant forskel i forhold til tilskuddet til hegn, der for private dækker opsætning, vedligehold og nedtagning og støttes med 20 kr. pr meter, mens der for kommuner er sat en referencepris på 38 kr. pr meter for opsætning – altså uden henvisning til vedligehold og nedtagning.

Tilskudsberettigede udgifter for kommunalt ejede landbrugsarealer

I § 9 stk. 4 er formuleringen lidt knudret:

Stk. 4. Anlæg, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, består alene af omkostningerne til anlæg af tilplantede arealer uden brug af dybdegående jordbearbejdning, indkøb af vedplanter og plantning

Kan "uden brug af dybdegående jordbearbejdning" flyttes bagerst i sætningen, så "uden" ikke kommer til at hægte sig på opremsningen?

Ikke tilskudsberettigede udgifter

Ikke tilskudsberettigede udgifter er listet i § 10. Behovet for at fremhæve 25 forskellige udgifter, der IKKE er tilskudsberettigede, men som tilsyneladende er nødvendige af nævne i bekendtgørelsen, illustrerer meget godt ordningens kompleksitet og manglende økonomiske attraktivitet. Særligt finder Dansk Skovforening det tankevækkende, at en ordning, der kræver bistand fra fagfolk, ikke dækker omkostninger til konsulentbistand i et eller andet omfang.

Bistandsbehovet illustreres af følgende opklarende spørgsmål:

Fra § 10, punkt nr. 5: I Vejledningen savnes eksempler på, hvad "driftsoverenskomst" dækker over, og eksempler på, hvad det er, der forsøges undgået med formuleringen.

I § 10, punkt nr. 6 forslår Dansk Skovforening at dække den omtalte moms, ligesom det er tilfældet i Klimaskovfonden, så det er sammenlignelige ordninger.

I § 10 stk. 24: Hvad forstås ved etårige planter? Der er forskel på etårige planter og enårige planter.

I § 10 stk. 25: Hvad forstås der ved formuleringen: *"Udgifter, som tilsagnshaver har afholdt og betalt efter ansøgning om udbetaling er indsendt til Landbrugsstyrelsen"*. Hvad er det, der forsøges undgået, når tilsagnssatsen er fast? Er det møntet på kommunerne?

Kriterier for støtteberettigelse

I § 11, stk. 3 står der, at: "eksisterende bevoksninger skal ryddes inden etablering af skov". Det er uklart, hvad begrebet "bevoksning" dækker over i denne kontekst? Da det videre fremgår af § 11, stk. 1 (3), at der ikke må være skov på projektarealet, samt at arealet skal have været anvendt til erhvervsmæssig landbrugsdrift hele det forudgående kalenderår, formoder vi, at ordet "bevoksning" i stk. 3 må henvise til en landbrugsafgrøde? Dansk Skovforening foreslår derfor, at "bevoksning" ændres til "landbrugsafgrøde".

Af vejledningens tekst fremgår det i afsnit 5.2.2 om landbrugsmæssig drift, at prydvækster, frugtplantager, skovlandbrug, pyntegrønt, juletræer, energiafgrøder og lignende bevoksning anses ikke for skov, men som landbrugsmæssig drift. Derved forstås vi det således, at der nu gives tilskud til etablering af skov på tidligere juletræsarealer, så længe de har været del af en erhvervsmæssig drift, dette uanset at arealerne ikke har kunnet opnå grundbetaling, men at det er et krav, at disse ryddes helt forud for etablering af ny skov.

Dansk Skovforening finder det positivt, at det er muligt at opnå tilskud til disse arealer, men finder det ærgerligt, at der ikke i lighed med anbefalingerne fra Skovrådet gives mulighed for at anvende de tilbageværende juletræer som forkultur for ny skov, hvilket ellers vil fremme etableringen af skov på arealet og sikre en hurtigere kulstofbinding.

Forpligtelser i projektperioden

Jf. § 14 (7) skal kommunerne forsat aflægge særskilt regnskab til brug for udbetaling af faktiske omkostninger. Dansk Skovforening er klar over, at det er et EU-krav, at myndigheder godtgøres efter regning, men håber, at det kan blive ændret på sigt – ikke mindst, fordi EU-regnskabsaflæggelse koster ressourcer hos alle parter.

Fredskovspligt og skovens opbygning

Der stilles i § 14 stk.1 (6) krav til, at projektarealet pålægges fredskovspligt efter skovlovens § 3 (kommunale arealer) eller § 4 (private arealer). I § 16-20 fastlægges ordningens krav til skovens opbygning og kravene til hhv. løv og nåletræsbevoksninger, som stemmer overens med den netop opdaterede vejledning til skovlovens § 4. Dansk Skovforening finder, at tilplantningsmodellerne er snævrere end, hvad hensynet til robust og sund skov fordrer. Det er heller ikke klart, hvad der er den faglige begrundelse for, at skovbryn skal bestå af 100 % løvtræer og buske i § 18, stk. 2, eller hvorfor der skal placeres buske i alle rækker, når nu de trives bedst i de yderste rækker.

Skovens opbygning

Vi savner illustrationer og eksempler i vejledningen til § 16, der uddyber og anskueliggør betydningen af hhv. kerneskov og delarealers størrelseskrav.

Forpligtelser efter projektperioden

§ 22 beskriver projektholders forpligtelser efter projektperioden. Punkt 3 handler om opretholdelse af plantetal. Med udsigten til hyppigere og længevarende forårs-/sommertørker, der ofte giver udfordringer i forhold til stor planteafgang i nytplantede kulturer, vil det være relevant at omtale muligheden for force major og procedurerne herfor i vejledningen.

I Vejledningen står der under afsnit 5.2.3 punkt 4, at der er en forpligtigelse at: "Afslutte og indsende anmodning om udbetaling af tilskud til projektet senest den 10. juni 2025." Det giver kun projektet ét år til at blive afsluttet! Og strider mod vejledningens afsnit 2.2, hvor der står, at: "Du har to år til at udnytte dit tilsagn regnet fra den dato, der står i dit tilsagnsbrev".

Skiltning

I § 23 står der, at hvis de offentlige udgifter overstiger 372.500 kr., skal projektet skilte med tilskuddet. Hvad betyder offentlige udgifter i denne forbindelse? Betyder det, at tilskudssummen til projektholder skal være på 372.500 kr. eller derover, før det udløser krav om skiltning?

Af vejledningen fremgår:

Du skal have fysisk skiltning

Du skal opsætte et forklarende skilt eller en tilsvarende elektronisk skærm, hvis disse to punkter er opfyldt:

- Dit projekt omfatter investeringer i fysiske aktiver, dog ikke investeringer i infrastruktur, bygge- og anlægsarbejder, hvor de samlede offentlige udgifter overstiger 3.725.000 kr. (500.000 EUR)

og

- Du får mere end 372.500. kr. (50.000 EUR) i samlede offentlige udgifter.

Det er vel ikke begge punkter, der skal være opfyldt?

Dansk Skovforening vil gerne opfordre Landbrugsstyrelsen til at gøre det nemt for projektholdere ved i deres tilsagnsbrev at gøre opmærksom på, når projektet er af en sådan størrelse, at det kræver skiltning, samt her henvise til skilteskabelonen.

Kravet om skiltning – måske særligt kravet til om, at man skal vurdere, om det hører hjemme på en eller flere af de sociale platforme, man har, samt kravet om dokumentation – er med til at gøre ordningen besværlig og risikofyldt og stiller Landbrugsstyrelsens skovrejsningsordning ringere i konkurrencen med andre ordninger.

Ændring af projektet og overdragelse af tilsagn

§ 24 stk. 3 omhandler, at det ikke er muligt at indsende en fornyet ændringsansøgning, inden en tidligere ændringsansøgning er færdigbehandlet. Det er ikke klart for Dansk skovforening, hvorfor det er en betingelse. Kravet om, at en tidlige ændringsansøgning skal være færdigbehandlet, inden man kan sende en ny, stiller høje krav til, at ændringsanmodning bliver behandlet hurtigt, så man ikke ender med, at man ikke kan indsende sin udbetalingsanmodning rettidigt.

Af vejledningen fremgår:

"Du er forpligtet til at afslutte projektet senest på projektperiodens slutdato. Slutdatoen er angivet i dit tilsagnsbrev eller i senere godkendte ændringer af projektperioden. Hvis du afslutter dit projekt for sent, nedsætter vi dit tilskud. Dit tilsagn bortfalder, hvis du afslutter dit projekt med mere end 90 dage for sent. Se mere i afsnittet om projektperioden.

Dansk Skovforening formoder, at der ikke iværksættes sanktioner vedr. for sent afsluttet projekt, der skyldes Landbrugsstyrelsens sagsbehandlingstid?

Vejledning

Vejledningen savner et afsnit om, hvordan man skal forholde sig mht. fuldmagter, så rådgiver er sikker på at være inddraget i hele processen, inklusive beskeder om afsyning og kontrol.

Afsnit 5.2.3.2 – mulighed for etablering af faunapassage

Det er beskrevet, at det er muligt at etablere faunapassager op til 6 meter.

Skovrejsningskonsulenternes oplevelse fra praksis er, at vildtet ofte har brug for en bredere passage for at følge sig trygge. På den baggrund foreslår vi mere lempelige krav over for passager eller passager bestående af rene arealer med nåletræ, og hvor det tilskudsberettigede areal kan bibeholdes.

Med venlig hilsen

Marie-Louise Bretner

Senior konsulent

+452780 1469

mlb@danskskovforening.dk